

3. Правила випуску та обігу товарних деривативів (торгівлі товарними деривативами) на товарній біржі «Українська ф'ючерсна біржа», затв. Наказом Мінагрополітики від 28.09.2005 р. № 516.

4. Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» від 28.12.1994 р. № 334/94-ВР.

5. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30.10.1996 р. № 448/96-ВР.

6. Закон України «Про товарну біржу», затв. ВРУ із змінами від 15.05.2003 р. № 30. – 247 с.

7. Указ Президента України «Про затвердження Концепції становлення та розвитку фінансового ринку України на 2006 – 2010 роки» від 24.11.2005 р. № 1648.

УДК 338.49.5(477.7)

ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ РЕГІОНАЛЬНИХ ЦЕНТРІВ ІНФОРМАЦІЙНО-КОНСУЛЬТАЦІЙНИХ ПОСЛУГ В АГРОБІЗНЕСІ

*Сакун А.Ж., к.е.н., доцент,
Херсонський державний аграрний університет*

Розглянуті особливості функціонування регіональних служб інформаційного забезпечення сільськогосподарських товаровиробників, як важливого елемента аграрної інфраструктури, що впливає на ефективність управління збутовими процесами.

The features of the functioning of regional information services provided to agricultural producers as an important element of agricultural infrastructure, which affects the efficiency of marketing processes.

Постановка проблеми. Одним з важливих елементів, що забезпечують ефективне функціонування всіх елементів інфраструктури аграрного ринку є система інформаційного забезпечення. Особливе значення має збір, збереження, обробка, передача, використання ринкової інформації (даних про попит, пропозицію продукції, ціни, якості, запаси сільськогосподарської продукції, біржові ціни, курси валют, нормативні бази і т.д.). Споживачами інформаційних послуг у першу чергу будуть оператори на ринку - продавці і покупці оптових партій продукції, інші організації, фізичні особи, що діють на оптовому ринку сільськогосподарської продукції. Для цього потрібна значна трансформація традиційних методів і форм інформаційного обслуговування, створення нових соціально-економічних умов функціонування інформаційних систем, пристосованих до ринкових умов господарювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У працях українських науковців: П.Гайдучького, О. Гуменюка, М. Дем'яненко, В. Зіновчука, П. Макаренка, М. Маліка, П.Саблука, Г.Черевка, О. Шпичака, В. Юрчишина та ін. -

достатньо глибоко досліджено структуру збутової системи, принципи її функціонування, основні засади використання маркетингових комунікацій, але ще багато її компонентів не до кінця з'ясовано.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз сучасного стану функціонування регіональних служб інформаційного забезпечення сільськогосподарських товаровиробників та виявлення ключових причин, які спонукають до активізації зв'язків між суб'єктами ринкової інфраструктури, здатних вплинути на ефективний збут виробленої продукції.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інформація, здатна задовольнити зацікавлені організації й приватних осіб, повинна містити об'єктивні дані про наявність чи обсяг пропозицій сільськогосподарської продукції по окремих видах, асортиментних групах, якісних параметрах пропонованого товару, зареєстрованих обсягах угод по основних видах продукції, експертних даних про реальні ціни і обсяги угод, прогноз чи зміни цін і обсягів угод по основних видах продукції, динаміці і прогнозі пропозиції, оцінці впливу різних факторів на параметри і динаміку торгівлі сільськогосподарською продукцією, наявності вільних торгових місць, складських приміщень, транспорту на оптових ринках та їх філіях. Ця інформація повинна бути доступною для операторів на оптовому ринку, інших організацій і осіб, зацікавлених у ній. У сучасних умовах забезпечення широкого оперативного інформаційного сервісу істотно гальмується через зниження рівня зацікавленості в інформаційних послугах і відсутності необхідних фінансових засобів у всіх суб'єктів аграрного ринку на рівні області. Існуюча система науково-технічної інформації базується на нових принципах інформаційної політики АПК, що включає в першу чергу створення принципово нових консалтингових, аналітико-інформаційних та дорадчих служб.

Створена інформаційно-консультаційна служба АПК Херсонської області призначена для обслуговування сільських товаровиробників усіх форм власності, їх партнерів по агробізнесу, надання допомоги органам управління в вирішенні проблем формування конкурентоспроможного аграрного сектора, що буде сприяти більш повному забезпеченню області сільськогосподарською продукцією. Для цього необхідно зорієнтувати інформаційно-консультаційну службу на наступні основні напрямки:

- консультування по ефективному управлінню господарством і його розвитком;

- проведення фінансового та інноваційно-інвестиційного аналізу, структурування виробництва, оптимізації використання ресурсів з урахуванням екологічних вимог;

- доведення до сільських товаровиробників об'єктивної і постійно оновлюваної інформації з різних аспектів виробництва, переробки і збуту сільськогосподарської продукції, включаючи нові технології, методи ведення господарства;

- стимулювання мотивації сільських товаровиробників до проведення аналізу і розробки прогнозу розвитку господарств, прийняттю і реалізації раціональних рішень, оцінці їх ефективності;

- активізацію і сприяння інноваційної діяльності, включаючи моніторинг інноваційних проектів (пропозицій), прийнятих у виробництві для власників підприємств АПК, що можуть приваблювати інвесторів;

- виявлення, узагальнення і поширення серед товаровиробників передового досвіду господарських і організаційних рішень;

- моніторинг інформаційних потреб сільських товаровиробників і їх партнерів по агробізнесу, своєчасну орієнтацію управлінських, господарських, наукових і суспільних структур на вивчення, прогнозування розвитку і рішення проблем АПК, окремих типів господарств, ініціювання успішного рішення виявлених проблем і актуальність тематики фундаментальних і прикладних наукових досліджень, прийняття законодавчих актів і відповідних адміністративних та господарських рішень, організацію зв'язку і взаємодії товаровиробників з аграрною наукою, підприємствами ресурсного забезпечення та агросервісу, комерційними і фінансовими структурами;

- виявлення, інтеграція і селекція знань, інформація з різних (у тому числі міжнародних) джерел, пошук нових джерел знань і напрямок, орієнтація виробників і переробників сільськогосподарської продукції, аграрної науки, органів керування і агросервісних підприємств на ефективні методи і засоби агропромислового виробництва, розвитку ринків і аналізу ринкової кон'юнктури;

- організацію і проведення по замовленню товаровиробників, органів управління, інвесторів на реконструкцію і реорганізацію господарств чи процесів окремих заходів щодо удосконалювання і переозброєння виробництва і збуту продукції, надання допомоги в розробці стратегічних бізнес-планів підприємств чи створення реорганізації сільськогосподарських виробничих, збутових і кредитних кооперативів, агропромислових і аграрно-фінансових об'єднань та інших формувань.

Обласна інформаційно-консультативна служба АПК Херсонської області (обласний аналітично-маркетинговий центр) є елементом системи державного управління сільським господарством і має дворівневу структуру, включаючи обласний і районний рівні. Районний рівень інформаційно-консультаційної служби складають підрозділ консультантів, що створюються безпосередньо в структурі районних управлінь сільського господарства чи на базі інших організацій сільськогосподарського профілю. До функцій діяльності районної інформаційно-консультаційної служби відносять: взаємодія з господарствами, які мають демонстраційні поля, ферми з метою проведення досліджень нових технологій; поширення через районні засоби масової інформації матеріалів про нові методи господарювання, технології і надання рекомендацій з їх застосування; ведення статистичного обліку та прогнозування на основі аналізу тенденцій перспектив розвитку виробництва АПК району; залучення сільських товаровиробників до планування діяльності районної інформаційно-консультаційної служби; організація моніторингу і відпрацьовування механізму зворотного зв'язку з сільськими товаровиробниками на районному рівні для аналізу і прогнозування їх проблем, задово-

лення потреб в інформації з питань виробництва, збереження, переробки і збуту продукції.

Районні структури інформаційно-консультаційної служби організуються у формі:

- інформаційно-консультаційного центру з комп'ютерною технікою, підключеною до системи передачі даних, що забезпечує всім товаровиробникам всього району інформаційно-консультаційне обслуговування відповідно до програми, передбаченої в системі інформаційно-консультаційної служби,

- консультаційного центру, частково забезпеченого комп'ютерною технікою, що робить товаровиробниками консультаційну допомогу на основі власного досвіду з використанням наявної в центрі нормативно-довідкової і методичної літератури, друкованих видань інших організацій, оперативних зведень.

У процесі роботи даної служби використовується наступний порядок підготовки відповідей консультантами всіх рівнів на запити товаровиробників, що зводиться до наступного: якщо відповідь не може бути підготовлена консультантом центру, то до підготовки його залучаються галузеві фахівці районного рівня агропромислових формувань, місцевих наукових та інших установ, фізичні особи; якщо відповідь не підготовлена на районному рівні, то запит передається в обласну консультаційну службу. Тут до підготовки відповіді на запит підключаються галузеві фахівці центру, при необхідності вони також залучають до підготовки відповідей фахівців агропромислових формувань, вузів країни.

Висновки. Система інформаційного забезпечення аграрного ринку на рівні області (регіону) є лише одним з елементів функціонування загального ринку науково-технічної інформації, розвиток якого має дуже велике значення. Рівень розвитку інформаційних систем є матеріальною основою функціонування економіки, включаючи і її аграрну сферу. У цьому зв'язку розвиток ринкових відносин повинен супроводжуватися формуванням нового інформаційного середовища. З одного боку, в масштабах, якості і різноманіттю надання інформаційних послуг для агровиробників необхідно вийти на більш високий рівень розвитку, з іншого боку, докорінно змінити сприйнятливність до науково-технічної інформації всіх категорій потенційних споживачів, що буде сприяти більш повному забезпеченню області сільськогосподарською продукцією.

Література:

1. Менеджмент аграрних підприємств : навч. посіб. / [Дем'яненко С.І.] – К. : КНЕУ, 2005. – 347 с.
2. Кривешко, О. В. Управління збутовою діяльністю підприємств в умовах ринкової трансформації економіки України: автореф. дис. канд. екон. наук : 08.02.03 / О. В. Кривешко. – Л., 2006. – 19 с.
3. Шляков В.Ю. Проблеми збутової системи підприємства: погляд зсередини//Маркетинг в Україні. – 2000. – №2. – С.26-29.